

HOSPICEUDVIKLINGEN I DE NÆSTE 10 ÅR 2021

”Skal der døes eller snakkes?”

Niels Peter Agger

Cand. Psych. n.p.agger@gmail.com

Hospice døende kommer direkte i Paradis

Forhistorien

- ▣ Rødderne til det palliative miljø startede i 1980
/Basisgrupper/Foreningen Omsorg ved livets afslutning (1989) Foreningen for palliativ Indsats – for professionelle
- ▣ Fælles nordiske kongresser om dødsområdet
- ▣ Nordisk tidsskrift Omsorg palliativ medicin (1991)
- ▣ Inspiration fra Hospicebevægelsen – England, USA og globalt 1970'erne
- ▣ DK: plejehjemsområde veludviklet, døds hospital modstand . Dødstabu /fornægtelse

Forhistorien - 1990' pioner

- ▣ Plejevederlagsordning 1990 Første hospice 1992
- ▣ !0% overdødelighed af kræft i DK i forhold til Norge/Sverige m.v. 1996 Kræftplanerne
- ▣ Udviklingen af det psykosociale område for sygdomsramte – patientforeninger/Kræftens Bekæmpelse – hospitalsansatte/sygeplejersker
- ▣ Hospice Forum – forum for hospice forberedende grupper 1996 Frivillige ordninger Alternative omsorgstilbud (Odder Hospice Gruppe/Livsdråben)
- ▣ Forenings organisering: palliative læger/palliative sygeplejersker/hospicechefer/Forsknings netværk
- ▣ Nordisk – Thanatologisk Selskab - Omsorgsbladet

Dødsområdet 2011

- ▣ 56.000 dør årligt -1% af folket ca. 150 dagligt
Antallet er faldende
 - ▣ Levealder: 76år mænd 81år kvinder Stigende
 - ▣ Dødssted: 58% på sygehus
 - 23% i hjemmet - 10% dør alene
 - 2% hospice
 - 15% plejehjem/centre institutioner
 - 2% uorganiserede steder taxa,
park
- Kræft - 25% op til 33%, hjerte/kar 35% ned

Palliations feltet 2021

- ▣ 30 Hospicer 400 senge Fordelt over landet
Specialehospicer – for børn (2) – for
neurologisk/hjerne forstyrrede (1) m.v.
- ▣ 40 Palliative teams – støtter op ved hjemmedød
hospitalsindlagte døende, plejeservicecentre
- ▣ 30 Palliative afdelinger på hospitaler –
varierende størrelser
- ▣ Antal ansatte /nu 650 – steget til det dobbelte
- ▣ Antal frivillige /nu 550 – steget til 1500

feltet

- ▣ Palliation er blevet godkendt specialisatområde i medicin, sygepleje, psykologi, sociologi.
Palliative retningslinier/standarder
- ▣ Palliative professorater – medicin 4, sygepleje 6, psykologi 2, multikulturel sjælesorg 1, dødssociologi (oprettet 2008) m.v.
- ▣ Livsafslutnings undervisning på alle sundheds basisuddannelser/specialist niveau
- ▣ Videnscenter – PAVI – forskning /evaluering
- ▣ Tværfagligheden er bibeholdt og udviklet!

Livsregnskabet

Døds-konstruktionen i 2021

- ▣ MULTI RELIGIØST SAMFUND
- ▣ FOLKEKIRKEN ER SVÆKKET/NEDLAGT SOM STATSKIRKE ? Nye ritualer - frihed
- ▣ BEGRAVELSESSTEDER – ikke kirkegårde
- ▣ DØDSTABUET ER STÆRKT REDUCERET – ”dødsoplysnings timer” i skolerne
- ▣ EUTERNASI – AKTIV DØDSHJÆLP ER LOVSAT individets selvbestemmelses ret
- ▣ HOLDNING TIL SELVMORD/ SELVVALGT DØD – ændret i acceptretning/- stigmatisering

Dødsåbenhed

- ▣ Større dødsåbenhed i offentligheden:

Åbne kister, lig fotografering, ændrede dødsannoncer baseret på eftermælet, "spontan altre" nye begravelsesskikke – vikingebegravelser, buddhistiske, muslimske m.v.

Begravelses sites på nettet

Mediativ dødsproces – omvendt fødsel

Selvlavede kister – kunstværker

Hospicer – arkitektoniske perler/fremtidens institutions modeller/utraditionelle ledelse

Frivilligområdet

- ▣ Hospice Forum DK –navn ændret til Hospice og Palliativ Frivillige Forum Dk. (HPFF)
- ▣ Frivilligområdet er anerkendt som borger aktivitet. Frivillige får skatterabat (Borgerløn ?)
- ▣ Frivillige er organiseret lokalt/landsdækkende i: Hospicefrivillige, Palliative teams/hospitals/pejecenter frivillige, Palliative besøgstjenester, Vågekone ordning, Dødsmentor ordningen
- ▣ Alle er repræsenteret i Livs Afslutnings Frivillig Rådet (LAFR) som er del af HPFF DK

Frivillig magt

- ▣ Kvalificering af frivillige i dødsproces området er underlagt HPFF – udvælgelse/kvalificering
- ▣ Alle institutioner hvor der er frivillige må indgå kontraktaftale med H PFF om opgave betingelser, etik, omkostningsdækning m.v.
- ▣ Frivilligordningerne skal årligt aflægge rapport om institutionernes kvalitetsniveau i forhold til de palliative forordninger til Sundhedsstyrelsens Palliative Råd
- ▣ Det skandinaviske samarbejde om frivillighed er voksende

Frivillig magt

- ▣ De frivilliges offentligheds stemme er styrket og anerkendt via flot offentlighedsarbejde
- ▣ De frivillige er involveret i forskning om døendes vilkår og metodeudvikling via det landsdækkende Palliativ Videncenter PAVI og de regionale palliative udviklingscentre
- ▣ Lokalsamfunds forankringen er styrket via aktiviteter for lokalsamfundet fra hospicestøtte grupper, hospice forberedende grupper, frivillige ordninger m.v.

Frivilligheds metodeudvikling

- ▣ Empowerment – ”magtgørelse” – få den døendes stemme/de pårørendes frem
- ▣ Livshistorisk arbejde – eftermælet/mindet
- ▣ Værdighedsterapi – mindeskrift/livsregnskab
- ▣ Kollektive relations grupper – selvhjælps gr.
- ▣ Mentor/coach ordninger (bla. for børn/unge pårørende)
- ▣ Mindfulness teknikker – meditation
- ▣ Wellness bade/duftterapi/musik

AVE og HIL

